

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

7/1137-6K-11

Sayı : E-56020453-610-286-2034/4437
Konu : Yazılı soru önergesi

20/12/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 10/07/2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1245389 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1137 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : E-56020453-610-286-3235/6104
Konu : Yazılı soru önergesi

20/12/2023

Sayın Saliha Sera KADIGİL
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/1137 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Anayasanın;

1- "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılacağı,

2- "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı, görüşme yapılamayacağı veya herhangi bir beyanda bulunulamayacağı,

B) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

1- "Soruşturmanın gizliliği" kenar başlıklı 157. maddesinde, Kanunun başka türlü hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu,

2- "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" kenar başlıklı 160. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlayacağı,

3- "Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri" kenar başlıklı 161. maddesinin birinci fıkrasında, Cumhuriyet savcısının, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabileceği,

4- "Kamu davasını açma görevi" kenar başlıklı 170. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında ise, kamu davasını açma görevinin, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirileceği; soruşturma evresi sonunda toplanan delillerin, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması halinde, Cumhuriyet savcısı tarafından iddianame düzenleneceği,

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

Sözü edilen bu düzenlemeler çerçevesinde, işlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

sorumluluk yargı mercilerine ait olup, gizli olarak yürütülen ve yargısal faaliyet kapsamında kalan soruşturma aşamasında ne tür işlemler yapıldığına dair Bakanlığımızda bilgi bulunmamaktadır.

II- A) Kadına yönelik şiddetle mücadelenin daha etkin yürütülebilmesini sağlamak amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda 2021-2025 yıllarını kapsayan "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı" hazırlanmıştır. Söz konusu Eylem Planında; "Şiddete sıfır tolerans" ilkesi doğrultusunda kadına yönelik her türlü şiddeti önlemek amacıyla 5 ana hedef, 28 strateji ve 227 faaliyet yer almakta olup, ana hedefler, "Adalete erişim ve mevzuat", "Politika ve koordinasyon", "Koruyucu önleyici hizmetler", "Toplumsal farkındalık" ve "Veri ve istatistik" olarak belirlenmiştir.

B) Eylem Planında yer alan hedefler yıllık olarak oluşturulan faaliyet planlarıyla takip edilmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımızın sorumlu kurum olarak belirlendiği "Adalete erişim ve mevzuat" başlıklı ana hedef doğrultusunda 2022 yılı faaliyet planında yer alan tüm hedefler gerçekleştirilmiştir.

C) "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 Yılı Faaliyet Planı" kapsamında Bakanlığımızın sorumlu olduğu 1.3. Numaralı alt hedef; "Adli Süreçte Mağdurun Haklarını Etkin Kullanması Sağlanacak ve Adalete Erişim Kolaylaştırılacaktır" olarak belirlenmiştir. Söz konusu alt hedef kapsamında on faaliyet bulunmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalar aşağıda belirtilmiştir;

1) "6284 sayılı Kanunun uygulanmasında görevli hâkimler ile aile içi ve kadına yönelik şiddet suçları soruşturma bürolarında görevli Cumhuriyet savcılarına yönelik düzenli farkındalık çalışmaları düzenlenecektir." faaliyeti doğrultusunda; Bakanlığımız ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UNWomen) iş birliğinde Kadınların Adalete Erişiminin Güçlendirilmesi Projesi gerçekleştirilmiştir. 6284 sayılı Kanunda yer alan tedbirlerin etkinliğinin artırılması ve uygulama birliğinin sağlanması amacıyla Ülke genelinde bu hususta görev yapan 350 hâkim ve Cumhuriyet savcısına yönelik deneyim paylaşımı çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

2) "Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinde görevli personele yönelik kadına karşı şiddetle mücadele konusunda farkındalığın artırılması amacıyla eğitim ve seminerler düzenlenecektir." faaliyeti doğrultusunda; adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerinde görevli 300 uzmanla ihtiyaç analizi çalışması gerçekleştirilmiştir. Söz konusu analiz çalışmasında şiddet mağduru kadınlara yaklaşım, etkili yönlendirme mekanizmaları ve vaka yönetimi konularını içeren dersler verilmiştir. Yine bilgilendirme ve yönlendirme bürosunda görev yapan 140 personele, mağdura yaklaşım, iletişim teknikleri, "6284 sayılı Kanun ve Kanun kapsamında hizmet sunan kurum ve kuruluşlar" ile "5395 sayılı Kanun ve sunulan hizmetler" konularında eğitim programları düzenlenmiştir. Düzenlenen eğitim programları akabinde eğitim modülleri oluşturularak taşra birimlerine dağıtımı sağlanmıştır.

3) "Cinsel suç mağduru kadınlar ile aile içi şiddet mağduru kadınların beyanlarının özel ortamlarda alınmasına imkân sağlayan adli görüşme odalarının sayısı artırılabilecektir." faaliyeti doğrultusunda; 2023 yılında 16 adliyede adli görüşme odası faaliyet geçmiş olup Ülke genelinde 161 adliyede 168 adli görüşme odası hizmet sunumuna devam etmektedir.

4) "Türk Ceza Kanununda yer alan ısrarlı takip suçunun değerlendirilmesi amacıyla uygulayıcılar ve akademisyenlerin katılımıyla çalıştay yapılacak ve rapor hazırlanacaktır."

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

faaliyeti doğrultusunda Eskişehir İlinde bölgesel olarak "Israrlı Takip Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya civar illerde görev yapan hâkim ve Cumhuriyet savcıları, akademisyenler ve Bakanlığımız ilgili birimleri tarafından katılım sağlanmış olup çalıştayın sonuçları raporlaştırılmıştır.

5) "Şiddet mağduru kadınların adli yardım uygulamasından yararlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler alınacaktır." faaliyeti doğrultusunda 12/05/2022 tarihli ve 7406 sayılı Türk Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan düzenlemelerle, vekili bulunmayan şiddet mağduru kadınlara istemleri halinde, baro tarafından ücretsiz olarak avukat görevlendirilmesinin kapsamı genişletilerek kasten yaralama (madde 86), ısrarlı takip (madde 123/A), işkence (madde 94), eziyet (madde 96) suçlarında da avukat görevlendirilmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte adli yardıma başvurunun kolaylaştırılması amacıyla standart bir başvuru formu oluşturularak e-Devlet ve UYAP Vatandaş uygulamalarında erişime açılmıştır. Aynı zamanda adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesindeki adli yardım hizmetleri bürolarında da şiddet mağdurlarına yönelik olarak başvuru formu temin edilmektedir.

6) "Şiddet mağduru kadınların, haklarına ilişkin bilgiye kolay erişimi için oluşturulan çevrimiçi platformların iyileştirilmesi çalışmaları sürdürülecektir." faaliyeti doğrultusunda; şiddet mağdurlarının, haklarına ve adli sürece ilişkin bilgilere daha kolay erişiminin sağlanması amacıyla oluşturulan "magdurbilgi.adalet.gov.tr" isimli internet sitesinin İngilizce ve Arapça dillerine çevirisi sağlanmıştır.

7) "Şiddet mağdurlarına taraf oldukları hukuki ve cezai uyuşmazlıklarda destek ve danışmanlık hizmeti sunulması için hukuk destek uygulamaları yaygınlaştırılacaktır." faaliyeti doğrultusunda; Türkiye Barolar Birliği ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğinde gerçekleştirilen "Türkiye'de Adalete Erişim için Adli Yardım Uygulamalarının Geliştirilmesine Destek Projesi Aşama II" kapsamında; şiddet mağduru kadınların adli yardım hizmetlerinden yararlanmasının etkinliğinin artırılması amacıyla 258 avukata eğitim verilmiştir. Yine projede belirlenen 6 pilot il barosunda bu alanda eğitim almış avukatların görev aldığı "Şiddet Mağduru Destek Merkezleri" kurulmuştur.

8) "Kadına yönelik şiddet eylemleri sebebiyle tutuklu veya hükümlü bulunanların izin, firar ya da tahliye durumunda etkin izlenmesine yönelik gerekli tedbirler alınacaktır." faaliyeti doğrultusunda; kasten öldürme ve bu suça teşebbüs, neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama, çocuğun cinsel istismarı, nitelikli cinsel saldırı ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçları ile kadına karşı şiddet (yaralama/ tehdit/ kişiyi hürriyetinden yoksun kılma) eylemleri nedeniyle ceza ve infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlü olan kişilerin tahliye, firar ve izin durumlarının ceza infaz kurumu müdürlüğünce ivedi olarak mağdurun bulunduğu yer kolluk birimine bildirilmesi, mağdura ilişkin adres bilgisinin bulunmaması halinde ceza infaz kurumunun bulunduğu yerdeki kolluk birimine bildirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, kadına karşı şiddet eylemleri nedeniyle ceza ve infaz kurumlarında tutuklu bulunan kişilerin psiko-sosyal servisler üzerinden öfke kontrolü gibi programlara tabi tutulması, şiddet eğilimlerinin devam ettiği yönünde bulgulara rastlanması ve kanaate varılması durumunda bu yöndeki tespitlerin, alınması gereken tedbirlerin değerlendirilebilmesi için ilgili aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü ile paylaşılması sağlanmaktadır.

Bunlara ek olarak Faaliyet Planında yer alan ve Bakanlığımızın ilgili kurum olarak belirlendiği, elektronik kelepçe uygulamasının yaygınlaştırılması, mülki idare amirlerine

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

yönelik farkındalık çalışmaları yapılması, Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olayları Kayıt ve Risk Formunun güncellenmesi çalışmalarına katılım sağlanarak yakın iş birliği sürdürölmektedir.

Bakanlığımız görev alanına giren diğer faaliyetlerin gerçekleştirilmesine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

III- İzmir Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta; soru önergesinde bahsi geçen olayla ilgili ağır ceza mahkemesinde yapılan yargılamanın devam ettiği bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

